

ISSN 2080-1807

Adam Szalach

Akademia Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu

e-mail: adam.szalach@aksim.edu.pl

IV konferencja naukowa WIAD22 pt. „Połączony świat” – Światowy Dzień Architektury Informacji na UMK w Toruniu

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/TSB.2023.004>

STRESZCZENIE: Artykuł jest sprawozdaniem z konferencji naukowej WIAD22, która odbyła się w dniach 5–6 marca 2022 r. w związku z obchodami Światowego Dnia Architektury Informacji. Organizatorem konferencji był Instytut Badań Informacji i Komunikacji na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

SŁOWA KLUCZOWE: WIAD, WIAD22, konferencja naukowa, architektura informacji, wrażenia użytkownika (UX)

W dniach 5–6 marca 2022 r. odbyła się IV konferencja naukowa WIAD pt. „Połączony świat”. Skrót „WIAD” odnosi się do „World Information Architecture Day”. Jest to święto, które obchodzi się rokrocznie w kilkudziesięciu lokalizacjach na całym świecie. Ideą wydarzenia jest edukowanie, nawiązywanie kontaktów, dyskusja, a jednym z założeń głównego organizatora – World IA Day, Inc. jest przygotowanie takich wydarzeń, które będą dostępne dla różnych ludzi (m.in. w kon-

tekście finansowym)¹. Organizatorami WIAD22 w Polsce są Instytut Badań Informacji i Komunikacji UMK oraz UX-owe Koło Naukowe.

Konferencja rozpoczęła się uroczystym przywitaniem zgromadzonych osób przez Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr Weronikę Kortas. Następnie głos zabrała Pani Prodziekan do spraw studenckich dr hab. Małgorzata Fedorowicz-Kruszewska, prof. UMK oraz ówczesna Dyrektorka Instytutu Badań Informacji i Komunikacji UMK prof. dr hab. Ewa Głowacka.

Następnie uczestnicy zostali zaproszeni do udziału w sesji Keynote Speakers, w której zaplanowano wystąpienia pięciu prelegentek. Tę część prowadziła dr Weronika Kortas. Pierwszą prezentację pt. *Technologie w życiu codziennym osób z niepełnosprawnościami: narzędzia emancypacji czy źródło wykluczenia?* przygotowały dr hab. Magdalena Zdrodowska (Uniwersytet Jagielloński) oraz mgr Kamila Albin (Uniwersytet Warszawski). Przytoczyły tematykę dotyczącą wykorzystania nowoczesnych technologii komunikacyjnych i informacyjnych w kontekście zarówno aktywizacji, jak i wykluczenia społecznego. Istotnym problemem poruszonym przez prelegentki były przede wszystkim problemy związane z szansami, ale także zagrożeniami dotyczącymi osób z niepełnosprawnościami, które codziennie napotykają bariery komunikacyjne również w świecie mediów elektronicznych. Pomimo że technologie teleinformatyczne rozwijają się z wyjątkową dynamiką, osoby ze szczególnymi potrzebami stanowią dużą i zróżnicowaną grupę potencjalnych beneficjentów i konsumentów, co dodatkowo uwidoczniło się w okresie pandemii.

Kolejna prelekcja – *Struktura jako narzędzie facylitacji zdalnych warsztatów produktowych* – została wygłoszona przez Ięgę Mościchowską (WITFLOW, AGH). W swoim wystąpieniu omówiła rolę facylitatorów w procesie projektowania doświadczeń użytkownika, a także kluczowe różnice związane z prowadzeniem szkoleń oraz warsztatów w formie stacjonarnej oraz zdalnej, która w znaczny sposób zaburzyła procesy dydaktyczne. Kluczowym tematem poruszonym w wystąpieniu była problematyka budowania relacji, zarządzania zaangażowaniem. Prelegentka pokazała na przykładach, jak drobne zmiany w strukturze

¹ *World Information Architecture Day* [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.worldiaday.org/>.

zadań wpływają na pracę uczestników, w jaki sposób wykorzystywać strukturę do facylitacji pracy zespołowej podczas warsztatów oraz jakich technik używać w środowiskach zdalnych.

Kolejne wystąpienie pt. *Usable security of the user authentication approaches: an overview* wygłosiła dr Krystyna Łapin (Uniwersytet Wileński). Prelegentka poruszyła niezwykle istotny współcześnie problem bezpieczeństwa użytkownika, modeli uwierzytelniania oraz kategoryzacji metod autoryzacyjnych w środowisku online. W wygłoszonym referacie wskazała na swoisty przemysłowy konflikt zachodzący w przestrzeni pomiędzy bezpieczeństwem a użytecznością. Współczesne, zróżnicowane metody uwierzytelniania oraz ich mnogość niejednokrotnie wymagają od użytkownika istotnych umiejętności w zakresie tworzenia haseł oraz ich zapamiętywania, przy jednoczesnej niskiej świadomości w tym zakresie spowodowanej rutyną dnia codziennego. Prelegentka wskazała również liczne aspekty związane z bezpieczeństwem teoretycznym, efektywnością oraz charakterystyką użyteczności w kontekście uwierzytelniania wieloskładnikowego, a także podatności na najpopularniejsze ataki.

Ostatnim wystąpieniem w pierwszej sesji była prelekcja pt. *Projektowanie architektury informacji z uwzględnieniem ograniczeń i możliwości poznawczych ludzkiego mózgu*, którą wygłosiła Kaja Toczyska (Co-founder w TwójPsycholog). W swoim referacie omówiła praktyczną i bezpośrednią rolę psychologii poznawczej człowieka w projektowaniu architektury informacji oraz interfejsów wykorzystywanych w życiu codziennym.

Odbyło się pięć sesji, w których wzięli udział nie tylko naukowcy, ale także studenci, praktycy, jak również osoby zainteresowane tematem projektowania, user experience czy architekturą informacji. Pierwszą, pt. *Case Study*, moderował dr Piotr Rudera.

Pierwszą prelekcję, zatytułowaną *Wędrówki górskie a aplikacje mobilne – opinia użytkowników*, wygłosiła dr Elżbieta Sroka (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie). W swoim wystąpieniu poruszyła problematykę aplikacji mobilnych wspierających turystykę górską. Przeprowadzone dwuczęściowe badania ankietowe dotyczyły częstotliwości, czasu korzystania z dedykowanego oprogramowania oraz oceny funkcjonalności, satysfakcji i architektury informacji. Głównym celem przeprowadzonych analiz było spraw-

dzenie ich pod kątem popularności, ale również nowych rozwiązań dla użytkowników, które mogłyby pojawić się w przyszłości.

Kolejny referat dotyczył *Triangulacji badań oraz ich wpływu na zwiększenie użyteczności Śląskiej Biblioteki Cyfrowej* i został wygłoszony przez mgr Justynę Wytrążek. Prelegentka zaprezentowała przeprowadzone szczegółowe badania jakościowe i ilościowe, które pozwoliły na scharakteryzowanie obszarów UX mogących poprawić użyteczność serwisu ŚBC. Badania jakościowe w postaci wywiadów pogłębionych pozwoliły na zapoznanie się z potrzebami użytkowników, ale jednocześnie przeanalizowanie ich zachowań w trakcie korzystania z serwisu. Badaczka przeanalizowała wyniki swojego eksperymentu i wskazała listę rekomendacji pozwalającą na podniesienie użyteczności przy jednoczesnym stworzeniu szczegółowej makiety serwisu, która poddana została testom użyteczności. Uzyskane wyniki pozwoliły na wyeliminowanie zastanych błędów z równoczesnym rozwiązaniem problemów użyteczności.

Kolejne wystąpienie pt. *Pytanie o uniwersalną intuicyjność. Badanie użytkowników gry mobilnej* wygłosili Dominika Chmielewska, Maciej Jaszczyk, Piotr Lis i Krystyna Pilkiewicz (Uniwersytet Warszawski). Prelegenci za cel swoich badań postawili sobie próbę uzyskania odpowiedzi na pytanie o uniwersalne metody projektowania użyteczności. Do eksperymentu wybrana została mobilna gra logiczna *Shatterbrain*. Badanie zostało przeprowadzone na próbie 26 osób w wieku od 5 do 86 lat. Eksperyment polegał na obserwacji respondentów w trakcie korzystania z aplikacji, analizie ich postępów, emocji oraz wyników. Badania zostały wzbogacone o wywiady, w których pytano o odczucia w kontakcie z grą. Wyniki były mocno zróżnicowane ze względu na wiek odbiorców oraz częstotliwość korzystania, jednakże badacze wykazali, że intuicyjność nie jest uniwersalna, a nabywanie zdolności nawigowania w aplikacjach mobilnych w niższych grupach wiekowych może przebiegać bardzo szybko.

Przedostatni referat – *Rozpoznawanie gestów w projektowaniu UI i UX* – został wygłoszony przez Jakuba Sosnowskiego (Politechnika Częstochowska). Prelegent dokonał analizy współczesnych metod i praktyk stosowanych w systemach opartych na rozpoznawaniu gestów, w których wykorzystywanie sztucznej inteligencji może znacząco wpływać na poprawę doświadczeń użytkownika. Jak wskazał au-

tor, problemy wynikają przede wszystkim z mnogości oraz złożoności współczesnych systemów, a także z dynamicznie zmieniających się narzędzi komunikacji człowiek–komputer.

Ostatni referat pt. *Redesign strony Urzędu Miasta Torunia pod kątem architektury informacji i user experience. Przebieg i wyniki badań* wygłosiła Julia Pieńczykowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Prelegentka przedstawiła wyniki autorskich badań strony Urzędu Miasta Toruń, których celem było określenie poziomu użyteczności z uwzględnieniem wytycznych architektury informacji oraz UX. Badaczka wykorzystała do tego pięć metod badawczych: analizę zawartości i treści, obserwację, sortowanie kart oraz eyetracking, wykorzystując zróżnicowane narzędzia badawcze, w tym analizę wideo na urządzeniach mobilnych. W badaniach brało udział pięć osób w wieku powyżej 20 lat, mieszkających w Toruniu i Bydgoszczy. Badaczka wykazała, że strona UM wymaga gruntownych zmian pod względem architektury, prezentacji treści oraz struktury. Autorka zaprezentowała również prototyp zmian, wykorzystując platformę FIGMA oraz oprogramowanie Adobe Photoshop.

Kolejną sesję, zatytułowaną *Teoria Architektury Informacji*, prowadził dr inż. Mariusz Jarocki.

Pierwszy referat, zatytułowany *Przegląd bezpłatnych narzędzi online do analizy jakości stron WWW*, wygłosił dr Kamil Stępień (UMCS w Lublinie). Prelegent przedstawił szereg dostępnych, bezpłatnych i subiektywnie najefektywniejszych narzędzi, pozwalających na dokonanie podstawowej analizy przez architektów informacji. Autor zaprezentował narzędzia umożliwiające weryfikację historii zmian dokonywanych na stronach internetowych oraz specjalistyczne narzędzia dotyczące indeksacji i walidacji standardów HTML. Jak wskazał referent, głównym założeniem analiz było znalezienie uniwersalnego klucza na potrzeby naukowo-dydaktyczne.

Referat pt. *Perspektywizm a architektura informacji* wygłosił mgr Piotr Wilczek (Computer Laboratory, Poznań). Autor przeanalizował definicję *architektury informacji* w kontekście filozofii perspektywizmu. Swoją ideę zilustrował na przykładach *linked data* za pomocą sieci semantycznych oraz sieci WWW ze zróżnicowanymi metrykami oraz pseudometrykami. Podczas prelekcji została również zapre-

zentowana symulacja komputerowa wskazująca, że nieklasyczne sieci z pseudometrykami są bardziej efektywne.

Ostatnia prelekcja została wygłoszona przez mgr Paulinę Sajnę-Kosobucką (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Academia Rerum Socialium). W swoim referacie pt. *Architektura informacji a networking – analiza dyskursu medialnego w serwisach społecznościowych* badaczka poruszyła problematykę pojęcia architektury informacji i dyskusji z nią związanych w trzech wybranych serwisach społecznościowych: LinkedIn, Facebook oraz Instagram. Analiza jakościowa treści dyskursu mediów społecznościowych oraz wybranych profili wykazała, że pojęcie architektury informacji jest szeroko rozumiane i interpretowane odmiennie od przyjętych powszechnie definicji. Prelegentka wskazała, że obok wątków ogólnych można spotkać dyskusje szczegółowe z dogłębną analizą poruszanej problematyki, a eksperci w tej dziedzinie wielokrotnie współpracują i wspierają nowicjuszy.

Trzecia sesja, zatytułowana *Marketing*, była prowadzona przez dr. Pawła Marca. Pierwszy referat pt. *Komunikacja kryzysowa w kontekście mediów społecznościowych* został wygłoszony przez dr hab. Monikę Przybysz prof. UKSW w Warszawie. Autorka wskazała niezwykle istotny problem wyjątkowo dynamicznego wzrostu ilości informacji publikowanych w sieciach społecznościowych takich jak Tweeter, Facebook czy YouTube. Zdaniem prelegentki ze względu na znaczące dobowe przyrosty ilości zamieszczanych treści niezbędne jest wprowadzenie na rynek wyspecjalizowanych firm/instytucji zajmujących się monitorowaniem mediów społecznościowych, żeby wskazywać informacje negatywne, szkodliwe, nieprawdziwe. Prelegentka swoje wystąpienie umotywowała szeregiem przykładów firm, które na skutek negatywnego marketingu poniosły poważne straty.

Kolejny referat pt. *Marketing cyfrowy szkół tańca z perspektywy odbiorców – prezentacja wyników badania* wygłosiła mgr Ewelina Kostępska (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie). Autorka zaprezentowała wyniki swoich badań dotyczących determinantów sukcesu na rynku szkół tańca w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem marketingu cyfrowego. Badania zostały przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego techniką ankietowania z narzędziem kwestionariusza ankiety do samodzielnego uzupełniania przez respondentów. Analizie zostały poddane materiały online oraz offline. Autorka wykazała, że

współcześnie odbiorcy skupiają się przede wszystkim na materiałach dostępnych w sieciach społecznościowych i ta forma reklamy jest dla nich najbardziej skuteczna.

Ostatnie wystąpienie tej sesji pt. *Barьеры w rozwoju e-commerce* wygłosił mgr Tomasz Łysoń (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie). Prelegent poruszył problematykę rynku e-zakupów, przybliżył jego historię i wskazał, jak dynamiczne zmiany zachodziły na przestrzeni ostatnich lat, w szczególności w okresie od wybuchu pandemii COVID-19. Case study pozwoliło na wskazanie barier w rozwoju e-commerce. Autor zwrócił uwagę, że największy problem stanowią zbyt niskie kompetencje cyfrowe lub ich brak. Kolejnym problemem jest obawa przed utratą danych lub staniem się ofiarą kradzieży. Z przeprowadzonych analiz wynika również problem wykluczenia cyfrowego, aczkolwiek jest on dużo mniejszy niż kilka lat temu.

Sesję czwartą, pt. *Metodologia*, moderowała dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca. Rozpoczęła ją prelekcja pt. *Integracja metod i narzędzi AI w realizacjach automatyzacji procesowej* wygłoszona przez inż. Przemysława Niedzielę. Autor przybliżył problematykę inteligentnej automatyzacji oraz wykorzystania rozwiązań z zakresu architektury informacji w realizacjach automatyzacji procesowej, integracji narzędzi oraz transformacji procesów inżynierskich z wykorzystaniem IPA na autorskich przykładach.

Następny referat pt. *Design thinking: innowacyjne projektowanie żywności w myśl koncepcji gospodarki cyrkularnej* wygłosiła mgr Natalia Buczyńska-Pizoń (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Autorka w swoim referacie wyjaśniła problematykę i ideę towarzyszącą myśleniu projektowemu, a także podjęła próbę połączenia tego modelu z zaangażowaniem konsumentów w kontekście elementów systemu żywnościowego, na który składają się m.in. produkcja, przetwarzanie, przetwórstwo czy konsumpcja.

Sesję ostatnią, pt. *Komunikacja i kompetencje*, prowadził dr Piotr Rudera, a pierwszą prelegentką była dr Magdalena Cyrklaff-Gorczyca (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), która wygłosiła referat pt. *Weryfikowanie informacji w czasie pandemii przez studentów kierunku architektura informacji*. Prezentacja przeprowadzonych badań była ściśle związana z pierwszą falą koronawirusa oraz umiejętnością weryfikacji informacji przez studentów architektury informacji na

podstawie zdobytej wiedzy oraz umiejętności. Badanie wykazało, że 92,3% respondentów natrafiło na fake newsy w sieci, ale tylko 48,7% podjęło próbę weryfikacji. Badanie zostało wykonane metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankiety oraz anonimowego kwestionariusza oceny.

Drugą prezentację pt. *Wpływ Rosji w ukraińskiej narracji politycznej po 2019 roku: Media i przywództwo* wygłosiła mgr Anzhelika Savchuk (Uniwersytet Wrocławski). Autorka w swoim wystąpieniu omówiła metody narracyjne oraz przeanalizowała ukraińskie i rosyjskie treści wiadomości prezentowane przez media obu krajów. Przedstawiła złożone relacje między obu krajami na tle polityczno-historycznym nie tylko przed, ale i po roku 2014, w tym kluczowe wydarzenia ostatniej dekady. Prelegentka wskazała, że wpływ Rosji na Ukrainę to nie tylko płaszczyzna polityczna.

Następny referat pt. *Projektowanie komunikacji naukowej na przykładzie nano-influencerów w niszy #AcademicTwitter* przedstawiła mgr Hanna Gaweł (Uniwersytet Jagielloński, Szkoła Doktorska Nauk Społecznych). Prelegentka w pierwszej części swojego wystąpienia zaprezentowała rolę nano-influencerów w kontekście serwisu Instagram, rozumianych jako zwykli użytkownicy z liczną grupą obserwujących, ale utrzymujący relacje biznesowe z różnymi markami. Prelegentka zestawiła to z użytkownikami serwisu Twitter w środowisku akademickim, a badaniami objęła osiem kont pracowników akademickich i dokonała analizy treści, strategii komunikacyjnej oraz publikowanych zdjęć.

Ostatnie wystąpienie tej sesji pt. *Jak TikTok połączył świat? – sposoby popularyzacji wiedzy i informacji w najpopularniejszej aplikacji na świecie* wygłosili Anna Wójtowicz i Bartłomiej Olechowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Autorzy skupili się na fenomenie i możliwości pozytywnego wykorzystania aplikacji TikTok, która w 2020 i 2021 r. była najczęściej pobieraną aplikacją mobilną na świecie. Do badań wykorzystano metodę case study w celu zweryfikowania i analizy treści materiałów o tematyce edukacyjnej oraz metodę desk research w celu zgromadzenia informacji o dotychczas przeprowadzonych badaniach nad popularną aplikacją².

² Program Konferencji WIAD 2022 [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://wiad.edu.pl/wiad/program-konferencji-wiad-2022/>.

Podsumowując, w konferencji wzięło udział ponad 160 osób, w tym 5 keynote-ów (4 wystąpienia) i 22 prelegentów, którzy przygotowali 18 referatów.

Prócz konferencji odbyły się warsztaty *Wizualizacja informacji – metody reprezentacji danych*, które przygotowała Joanna Dukalska-Hermut. Podczas spotkania uczestnicy mieli okazję poznać etapy tworzenia infografiki: opracowanie koncepcji, dobór danych i struktury, kompozycja tekstów, kolorów, kształtów, typografii, projektowanie graficzne, publikowanie i udostępnianie. Prowadząca omówiła również zasady rządzące językiem wizualnym, zalety i dowody potwierdzające skuteczność infografik oraz proces Infovis. Uczestnicy mieli okazję poznać narzędzie Visme³.

Na koniec ogłoszono, że kolejna, piąta konferencja WIAD planowana jest na 4–5 marca 2023 r. Jej tytuł to *Orientacja i odnajdowanie drogi (Orientation & Wayfinding)*.

Wayfinding (orientację) można zdefiniować jako rozwiązywanie problemów przestrzennych – online i offline. To wiedza o tym, gdzie jesteś oraz dokąd i jaką drogą możesz się udać. Nie da się tego osiągnąć bez dobrej architektury informacji⁴.

Bibliografia

Program Konferencji WIAD 2022 [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://wiad.edu.pl/wiad/program-konferencji-wiad-2022/>.

Strona WWW Światowego Dnia Architektury Informacji [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://wiad.edu.pl/>.

World Information Architecture Day [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.worldiaday.org/>.

³ *Strona WWW Światowego Dnia Architektury Informacji* [online] [dostęp 1 grudnia 2022]. Dostępny w World Wide Web: <https://wiad.edu.pl/>.

⁴ Tamże.

▼

4th WIAD22 scientific conference entitled “Connected World” – World Information Architecture Day at the Nicolaus Copernicus University in Toruń

ABSTRACT: The article summarizes the WIAD22 scientific conference, which took place on March 5–6 in connection with celebrating World Information Architecture Day. The conference was organized by the Information and Communication Research Institute at the Nicolaus Copernicus University in Toruń.

KEYWORDS: WIAD, WIAD22, scientific conference, information architecture, user experience (UX)

▼